

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknél, körjegyzőknél és tanítóknál 4 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társszerkesztő: Dr. Dudek János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára bélyegen kívül 8 kr. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szögig 2 frt 30 kr, minden további megkezdett 100 szög után 1 frttal több.

Igazságügyi palota Nyitrán.

Nyitravármegyének a kormányfővel szemben olyan a helyzete, mint annak a mesebeli hamupipókének, a melyik se testvéreinek, se szüleinek nincs inyére. Testvérei elfordulnak tőle, mert ijesztő a képe, szülei nem törődnek vele, — minek is jött a világra, kinek volt szüksége rá?!

Egyike az ország legnagyobb megyéinek és azoknak, a melyek legtöbb áldozatot hoznak a köznek; de a sok áldozatért az egész elismerés legfőleggyeből egy kitüntetés, vagy dicséret a megye intézőinek. Hisz olyan rossz, hogy a többi megyék csak keztyűs kézzel érintkeznek vele, a min különben a megyében sem ütközik meg senki, mert hivatalnokai kara kötelességtudó és szolgálatkés, annyira, hogy legfőleggyeből akkor mondana *nem-et*, ha azt kívánná felettes hatósága, hogy ugorják le a vármegyeház második emeletéről s kötelességszerű buzgóságában nem nézi: mi törvényes és lelkiismeretes dolog s mi nem; minden lelkifurdalás nélkül, kötelességszerű szent meggyőződésből csinál piszkos választást, erkölcsi halottá tesz tisztességes, becsületes tisztviselőket, mert azt a felettes hatóság úgy kívánja.

Sajnos azonban, a felettes hatóság még sem adózik annyi elismeréssel neki, mint a mennyit nehéz munkájával kiérdemel, s a magas kormány a megyének minden jogos kérelmére azzal felel: ugyan minek neked ez vagy az. hiszen te a nélkül is el lehetsz, a mint meg voltál eddig, én a nélkül is kedvellek tégedet; — nálunk meg természetesen ez a fő! A kormány jóindulatáért és jóindulatából éhenhalni a legszebb és legdicsőbb vértanuhalál!

Ez a magyarázata annak, hogy a közügyek terén olyan hátramaradottság, annyira rendezetlen, szégyenteljes állapotok az ország egy megyéjében sem észlelhetők, mint Nyitramegyében. Igazságszolgáltatásunk pl. Nyitrán olyan, mint a kóbor színészet: ma itt, holnap amott üti fel tanyáját. Négy egymástól távol eső épületben van elhelyezve jelenleg is Nyitramegye törvényszéke, s a négy épület egyikében sincsenek alkalmas, a kívánalmaknak megfelelő helyiségek. Mind szűkek és alkalmatlanok azok, de olyat, mint a vármegyeház második emeletén levő törvényszéki helyiségek, ember még nem látott. Olyan ott a törvényszéki bírák dolgozószobája, hogy az odakerült idegen első pillanatban zavarba jön: nem egy munkanélküli csizmadia műhelyébe jutott-e

akkor, mikor az ország legtekintélyesebb testületének keresi valamelyik tagját. A bíró urak e tekintetben ugyancsak megirigyelhetik a nyitrai rabokat.

Van ebben a szobában egy festetlen szekrény és egy ugyanolyan, íróasztalnak csúfolt alkotmány a múlt századból, ez előtt egy közönséges faszék, melynek hiányzó negyedik lábát félig álló helyzetben saját lábával pótolja munkaközben a bíró; s ezzel vége a berendezésnek. A szoba falai és tetőzete pedig olyan állapotban vannak, hogy az igazság istennője nem meri magasra emelni pallosát, nehogy megbökkje annak hegyével a még meglévő vakolatot, mert tart attól, hogy a vakolattal együtt reája szakad az egész tetőzet s kötelességteljesítése közben éri utól a még nem kívánt és nem keresett halál.

Megtörtént nem régen, hogy egy idegen bíró irnoknak nézte itteni kollegáját, a kinél látogatást akart tenni s tévedését azzal indokolta, hogy náluk az irnok is csak büntetésből dolgozik olyan szobában, mint a milyenben itt kollegáját találja, a mi elég bizonyosága annak, hogy a jelenlegi állapotok rovására mennek magának a bírói tekintélynek is.

Halaszthatatlan égető kérdés tehát Nyitrán már évek óta az igazságügyi pa-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCÁJA.

Nyári est.

Midőn a lenyugvó nap utolsó sugarai is bucsút vettek a látóhatártól; midőn elhangzott a haza száguldó nyáj kolompja s az utolsó munkás is pihenőre tért: akkor beáll az est nyugalomával, s az est-harang mélabús szava bucsúztatja el az embereket az elmúlt naptól.

Csend és béke honol ilyenkor mindenütt; a fáradt test pihenés után vágy, de a szellemnek most hajnalodik a valódi napja.

Uj élet ébred.

Az égboltozat miriárdnyi fénypontja életre szólítja a szellemet; a ligetek pici énekese, mintha csak kedve telnék a lepislogó csillagokban, újból kezd elbájosító dalát s vidor hangjaival ébresztgeti a szunyadó tájat; messziről pásztori síp halatszik, melylyel gazdája a hallgatag vidéknek beszéli szíve titkos bánatát.

Ez a nyári est élete.

Megszűnik a nappali zaj; megszűnik a sürgés-forgás lármája s mégis e csendben milyen beszédes a mi lelkünk s mily kellemes hangok

azok! Nem emberi szavak, valami más ébreszti lelkünk hurjait.

Elmérögünk a csillagok nézésében; meghallgatjuk a kis csalóányt s a messziről hallatszóló pásztori sípot; ajkunk néma, csak lelkünkben kel egy néma szózat, egy kedves talányszerű érzet, melyet nem tudnánk szóval elmondani, melyről csak annyit tudunk, hogy kedves nekünk, s melyet talán a költőnek sikerült kifejeznie e szavaiban:

a hol az a csillag ragyog,
én is oda való vagyok!

Kedves a nyári est. De mi volna ez az est a néma s mégis oly sokat mondó csillagok nélkül? Hisz nemcsak az ábrándozó fiatal kornak esik jól az a bizonyos fénylő kis csillag, melynek fénye, deli alakja ott bolyong álmaiban, de a nagy természetnek a sóhaját is elleste a népdal, midőn azt mondja:

csillag nélkül oly sötét az éjszaka.

A csillagok az est életének a napjai, nem is ember, a ki ezt nem érezi.

De midőn elábrándozik lelkünk a nyári est kellemei között; midőn nézzük-nézzük a mennyboltozat fényes pontjait: van-e bátorságunk megkérdezni ama magas utakon járó titkos idegenek-

től: honnan jöttök, mik vagytok, hogyan vagytok ott a magasban ti kedves idegenek?

Igaz, szivrázó kérdés ez: mert a szív nem szereti az ész száraz okoskodásainak bonckése alá vetni a maga ábrándjait, meg aztán oly nehéz is innen a földről oda a magasba emelkednie. De másrészt e kérdés fontossága elől kitérni még sem lehet s a négyezer éves történet is úgy mutatja be az embereket, hogy azok mindenkor törekedtek fellebbenteni a fátyolt, mely a szemlélő előtt oly titokszűrővé teszi a csillagos eget. Szálljunk föl hát hozzájuk s kérdezzük: mik vagytok ti nekünk, ti kedves idegenek?

Csendes nyári estén keletről feltűnedezik a csillagok raja, időnkint a fényes hoiddal s reggel felé letünik nyugaton. Így történik ez estéről estére, változatlanul.

De hát nincs-e más feladatuk e titkos lényeknek, mint az, hogy esténként pillanatra megreztezzentve lelkünk hurjait, pillanatnyi kedves érzetekkel boldogítsák az embert, s az ébredő nap sugarai által elhomályosítottván, a mulandóság általánosságának legyenek hirdetői?

Csalatkoznánk, ha ily apró szerepre kárhoztatnók a csillagokat. Olyasmit rejt a mérhetlen távolság, a mi, mig titokszűrő, csak a szívre hat; azonban fellebbentvén a fátyolt, mit számos

lota felépítése, mert nem tudni, melyik percben válik hajléktalanná a nyitramegyei törvényszék. Sürgette ezt ez ideig folytonosan a törvényszék elnöke is, de felterjesztései eredménytelenek maradtak, az igazságügyi kormány úgy gondolkodott, ha jó volt eddig, jó lesz ezután is; Nyitramegye eléggé jól van nevelve ahhoz, hogy türelemmel és hallgatagon várjon a legközelebbi kormánybukásig. Valahány miniszter Nyitrán járt, mindeniknél testületileg tisztelgett e miatt a bírói és ügyvédi kar; mindenik ígérte, hogy egy éven belül az ige testté lesz, s szokás szerint mindenik elfeledte ígéretét, mihelyt a háta mögött hagyta Nyitrát.

Csak így történhetett meg azután, hogy az illetékes közigazgatási hatóság mint közegészségügyi hatóság kénytelen volt az égető szükség miatt beleavatkozni a dologba.

Nyitravármegye alispánja több oldalról jövő gyakori figyelmeztetés folytán idei 30562. számú felhívásban utasította a városi rendőrkapitányt, hogy szakközegével vizsgálta meg a kir. törvényszéknek a vármegyeház II. emeletén levő helyiségeit. Ezen felhívásnak a rendőrkapitány eleget is tett s az eredmény az lett, hogy július hó 10. ról kelt s birtokon kívül felebezhetőnek kimondott 3991. sz. határozatával meghagyta a törvényszék elnökének, hogy ezen helyiségekből 1898. október 1. éig feltétlenül költöztesse ki a törvényszéket, mert különben a kitelepítést ő fogja az igazságügyi kormány költségére és veszélyére foganatosítani.

Mindenesetre csak helyeselni tudjuk az alispánnak és városi kapitánynak ezen köteleességszerű intézkedését, a melylyel véget vetni igyekszik ezeknek a bírói tekintélyt is felette sértő szégyenletes állapotoknak s hisszük, hogy ezen intézkedést helyesléssel fogadja maga a bírói kar is, de várjuk kíváncsian és aggódva a következményeket.

tudós hangya-szorgalmának köszönhetünk, oly valami táruul élünk, a mi az ést — ezt a hideg számított — igazán bámulatra ragadja.

Tekintsünk hát a tudósok utmutatása mellett a fától mögé s meglátjuk, hogy ott a meszesegben, ott azok között a fénylő pontok között, hová a képzelet is fáradtan jut el — mily óriási munka folyik.

A fénylő kis pontok, melyeknek megszámlálhatatlan miriárdjai töltik be a mindenséget, nem kis pontok ám, hanem nagy, többnyire földünknel sokkal nagyobb testek, melyek semmi által meg nem támasztva, semmihez sem kötve, szabadon lebegnek a világűrben.

Nem tétlenek ők, mint gondolnók, hanem szabályszerűen forognak, legszebb rendben egymás mellett futják körszerű útjaikat, a nélkül, hogy egyik a másikba ütköznék, vagy sok ezer éven át folytatott pályáján kifáradna, és mindezt szabadon, megtámasztás nélkül teszik — lebegve a mindenségben.

Ehhez azt kell tudnunk, hogy a mi földünk, melyen lakunk s a melyről azokat a fénylő kis pontokat szemléljük, szintén csak oly kis pontocskák a mindenségben, mint amazok. Testvére a csillagoknak: csillag a csillagok közt, a melyek őt —

Kíváncsian várjuk, mit fog tenni most már az igazságügyi kormány, mert tudunkkal az alispán II. od. fokulag már helyben hagyta a városi kapitánynak a törvényszéki elnök által megfélebbezett határozatát s az ellen további jogorvoslattal élni nem lehet. De másrészt aggódva tekintünk a bekövetkezendők elé, mert az igazságügyi kormánynak a 3 millióból eddig se jutott a nyitrai igazságügyi palotára, eddig is folyton Nyitra városától kívánt áldozatot, bár tudta, mint tudja mindenki, hogy a város teljesen vagyontalan s semmiféle áldozatot hozni nem képes. Kérdés nem fog-e most is a pénzhány ellenvetésével kitérni akarni a halaszthatatlan áldozathozatal elől s nem fog-e kényszerítet gyakorolni a városra, hogy bármily megerőltetésbe kerül is, járuljon hozzá az igazságügyi palota építési költségeihez.

A város most is olyan szegény, mint volt ezelőtt, az építési költségekhez most is éppen úgy nem járulhat hozzá, mint ezelőtt, úgy, hogy az igazságügyi kormány kívánságának csak pótadó emeléssel tehetne legfölebb eleget. Ez pedig teljes lehetetlenség, mert a pótadó most is olyan magas, hogy azt tovább emelni a jelen körülmények között embertelen és igazságtalan dolog lenne.

Itt az ideje tehát, hogy Nyitramegye igen-hez szokott képviselői a miniszter ur haragos pillantásától nem remegve, mondják meg illetékes helyen legalább ez egyszer, hogy ez tovább így nem lehet; itt az ideje annak, hogy a megyének lefelé nagyon is hangos intező körei ne játsszák a kormánnyal szemben tovább is a néma gyermek szerepét, és itt az ideje annak, hogy a kormány tekintszen már egyszer mostoha gyermekére is, mert az igazságügyi palotára egy megye sem szolgált annyira rá, és egy sem várt annyi ideig és türelemmel eredménytelenül, mint Nyitramegye, — a szolgálat

a mindenségben szintén szabadon lebegőt — minden oldalról körülveszik.

Földünk ugyanis gömbölyű test, tehát alattunk, lábaink alatt fekvő másik részén is vannak emberek és pedig az amerikaiak, kiknek csakúgy van apró csillagokkal megrakott égboltozatjuk, mint nekünk; azért a föld egész felületén lakó emberek együttvéve látják az összes csillagokat, melyek közt a föld mint afféle égítest, mint afféle apró csillag lebeg.

Képzelnék magunknak egy nagy termet, melynek boltozatáról le a padlózatig különböző hosszúságú szinegeken apró golyók függnek, betöltve az egész termet, úgy azonban, hogy valamennyien egyes csoportokra osztva, csoportonként egy-egy nagyobb golyó körül sorakoznak. Képzelnék most, hogy ezen csoportokra osztott golyók valamely gép által akként hozatnak mozgásba, hogy az egyes csoportok golyói középső golyójuk körül keringjenek — akkor ha e termet a mindenségnek, a nagy világűrnek gondoljuk, s az egyes golyókat csillagoknak: kicsinyben fogalmat szereztünk a mindenség gépezetéről, azzal a hozzáadással, hogy az égi testek nem valamely gépezet által hozatnak mozgásba, hanem szabadon, egymásra gyakorolt vonzás, az ú. n. nehézkedési erő következtében mozognak egymás körül.

elismerésére és megjutalmazására tehát joggal számít s arra égető szüksége van. Sz - s.

Latkóczy Imre belügyi államtitkár, lemondva ezen állásáról, a közigazgatási bíróság alelnökévé nevezetett ki s a főrendiház tagja lesz. A közpályán működő férfiú karrierjének szép koronája ez, szép állás, nagy fontosságú ügykör, melyet ezentúl elfoglal. Mi mint nyitraiak gratulálunk neki hozzá, mert ambar politikájának ellenesei vagyunk s erősen mértük össze vele a fegyvert a hírhedt Tarnóczy-fele választásnál, előnyére írjuk, hogy a megbélyegzett választást el nem fogadta, valamint mindig elismeréssel voltunk tehetségei iránt. Van benne ezenkívül egy szép vonás, melyet a politikai eselszövények és jellemrontó küzködések között soha sem veszített el s mely édes anyjára vall; ez a vallási kötelességeiről való meg nem feledkezés. Azt hallottuk egyszer szájából, hogy Pesten az idealizmust el lehet veszíteni; az idealizmusnak ezt a vonását — úgy látjuk a mai napig — ő Pesten sem veszítette el. Tudjuk, hogy a mai élet küzdelmei s a családi gondok között, nem egy jelesebb férfiú veszt el lelki egyensúlyát, letér az évi magaslatról s az opportunizmus vizein evez, mert hát nehéz a mai élet. Azért megbecsüljük azt, kiben a becsületességnek a telje nem vesztett ki egészen. Latkóczyról szeretjük hinni ezt s azon reményben, hogy nagy fontosságú pályáján a jognak és igazságnak tántoríthatatlan híve marad s egyházáról — annak küzdelmei között — nem feledkezik meg, mint földünknek gratulálunk.

Üdvözet Zichy Nándor grófnak. Ötven éve, hogy Zichy Nándor grófot bölcselétudorrá avatta a budapesti egyetem s ez a magában jelentéktelennek látszó körülmény alkalmul szolgál most az ország katolikusainak, hogy a nemes grófot az alma matertől kezdve le az utolsó polgárig őszintén üdvözlőjük. Halomszámra érkeznek hozzá a levelek és tavrakok, mindannyian őszinte szeretetnek és hódolatnak a kifejezői. Zichy Nándor gróf antik jellem, tevékeny és önzetlen férfiú, ki nem ismer akadályt, nem ismer tekintetet, hanem teljes nyíltsággal, óriási kitartással küzd, dolgozik a keresztény elveknek a közéletben való érvényesüléseért. Szinte páratlan jelenség a mai Magyarországon, a megalkuvás és a körültekintő Jánosok ezen hazájában. Midőn a hivatottak is inkább ölbe tett karokkal nézik az eseményeket, ő ott áll a harci téren s ha a tülerő vagy a szavazatok száma legyőzi is, nem áll felre, tovább hangoztatja az elveket s kitartásra buzdítja a társakat, mert álláspontját igaz-

Vegyük most a terem *golyó-csoportjainak* egyikét, akkor a középső golyó ezen csoportban fogja képviselni napunkat, s a körülötte keringő golyók közül az egyik apró golyó földünket, azt a földet, mely mindnyájunk lakóhelye, úgy azonban, hogy az általunk felvett golyócsoportnak, melyhez a mondottak szerint földünk tartozik, a mindenségben meghatározott helye vagyon.

Igy állván a dolog, nem szabad azokra az apróknak látszó csillagokra úgy néznünk, mintha földünk mintegy királynői szerepet viselne közöttük, és azok csak apró, törpe kis világocskák volnának — ez csak apró, látzat. A valóság az, hogy a mint azok a kis pontoknak látszó csillagok egyéb jelentőséggel nem látszanak birni ránk nézve, mint hogy egy-egy este örömet szerezzenek szemünknek; akkép a mi földünk is a többi csillagokon lakó lényeknek — hozánk hasonló emberek-e azok, vagy sem, nem tudjuk — szintén csak kis pontnak tűnik fel s azok nem is tudnak rólunk; sőt valamely távolabbi csillagról nem is látszik földünk.

A teremről s golyócsoportjairól vett példából érthető, milyen szerepe van földünknek az egyik golyócsoportban, vagyis ezen golyócsoport által képviselt csillag-csoportban. Kering az a

nak tartja. A tudori oklevél a filozófiából képe-
sítette. ő azt mondja, hogy az ő filozófiája igaz
s az élet számára való, nem afféle szürke elmélet,
de elv, mely szerint élni, tenni és gondolkodni
kell. S így tesz ő s másokat is ilyen tevére
buzdít. Buzdít, tesz, midőn az tulajdonképen nem
is kötelessége s midőn mint nagy úr és gazdag
birtokos ott pihenhetne, mint annyian teszik, a
kényelem párnáin. Ezért oly nagy a tisztelet
iránta, nemcsak barátjai, de ellenfelei részéről is.
Mert a nagy jellemet még azok is tisztelik, kik jel-
lemmel alig bírnak. Legyen tehát a mi részünk-
ről is üdvözölve a nagy férfi, eltesse az Isten
soká, hogy a mai nemzedék tőle tanulja az elvek
tiszteletét s azt, hogy ilyen nagyszabású férfiak
tehetik boldoggá a hazát, a kik a tudományt úgy
mint Zichy értékesíteni tudják a közjó javára.

Ujságok, könyvek.

Egyik egyetemi tanárom mondotta: Uraim,
a mai felületességnek egyik főoka az ujságolva-
sásban rejlik.

És ki mondhatná, hogy nincs igaza?

Az emberi természet egyik főtulajdonsága és
jó tulajdonsága, hogy a benyomások iránt fogé-
kony. Hiszen a figyelem, a tudásvágy és az ezzel
kapcsolatos befogadása és megtartása a benyomá-
soknak, a megfigyelt tényeknek vagy egyéb ér-
tesítéseknek képezi alapját a művelődésnek.

Ámde, ha hiányzik a kellő fegyelmesség
az elme régióban, a fejben, a benyomások magok
fogják irányítani az elmét; a gondolatoknak, a
kívánságoknak és törekvéseknek maguk fogják a
medrét vájni, melyben azok tovább gördülhetnek.

Ez kézzel fogható tény. Itt vannak a gyer-
mek. Ha a franciák mondhatják, hogy „Paul
et Virginie“ történetének bájos és tragikusán édes
hatása alatt sokan felkerelkedtek a fáktól lombos,
délzakai növényektől illatos szigetre, hol a két
kedves alak Pál és Virginia együtt nevelkedtek,
hol a forrás kristály-vizét együtt méregették, hol
első szerelemre lobbantak: úgy nekünk is a hir-
rovatok majdnem minden évben hoznak értesítést
egy-két eltűnt és megtalált Robinsouról, kik a
regényes sziget-eletet vágyakozván próbálni, kis
elemőzsiával megterhelve csónakon leereszkedtek
a Dunán, hogy a sik tengerre evezzenek.

Ne higgye azonban senki, hogy a gyermek-
korral a benyomások ideje már elmúlt. Nagyon
megedzett, kipróbált elmének kell lennie, mely a
benyomásokat csak a józan megítélés desztillációja
után veszi át. Sőt általában véve az emberek
egészen mást mutatnak. Ugyanis ha jobban bele-
nézünk kortársaink lelkebe és eszejárásába, azt
konstatáljuk, hogy az a kor, mely a tradíciókkal

oly kurta szerrel szeret szakítani, s csak a maga
lábára támaszkodni, mely a tekintélyt mindenütt
kifigurázza és ellöki a hol lehet, maga legjobban
áll a tekintély hatása alatt az eszmék országában,
a gondolkodás mezején.

A gyermeknek tekintély a nevelője: szülő,
tanító, — a modern kornak a sajtó. Mindenki
„a maga ujságát“ olvassa csak. A többit fog-
hegyre megnezi, vagy éppen boszankodva a kávé-
ház asztalán tovább löki. Miért? Mert ő a ma-
gáénak hatása alatt áll. A mit az mond, az igaz;
annak az értesítései mindig megbízhatók, annak
az álláspontja egyedül helyes. Igaz ugyan, ha va-
laki magának egyszer a politikai irányt megállá-
pította, akkor csak annak a sajtóját fogja támo-
gatni, annak a közlönyeit olvasni. Ez a rendez
tartozik. De arra hivatkozni egyszerűen mint tek-
intélyre; hivatkozni olyan dolgokban is, hol az
a másik véleménynyel merően és mereven ellen-
lábaskodik, s a hol higgadtan ítelve még sincs
igaza; egyedül csak az ujságpapirossal takargatni
a maga álláspontját: ez a józanul gondolkozó emb-
ert visszas helyzetbe hozza. Pedig de sokan
vannak ilyenek!

Ismerek egy igen derék urat, ki, nem tudom,
mily körülményeknél fogva, sokáig olvasta a P.
Ll-ot. Később abba hagyta, egy ideig nem jára-
tott ujságot. Azután egy józanabb irányú napilap-
hoz szegődött. S csak akkor jutott öntudatára
annak, mennyire meg volt kötve gondolkodása,
mit eme szavakban fejezett ki: „En nem is tu-
dom elképzelni, mikép tudtam akkor oly zsidósan
gondolkodni!“

Mert az olvasmány szellemi iránya magával
viszi az ember gondolatmenetét is. Észrevétlenül
ugyan, de lassan átalakítja. S mint a sajka a
zúgó árra, ha egyszer belekerült, nem tud többé
onnan szabadulni.

Ez azonban az igazi oknak csak a burka,
ez csak a hüvelye a borsó szemnek. Az igazi ok
abban van, hogy a sajtó gondolkodik most az
emberek helyett. A modern ember kényelmes,
elszokott a gondolkodástól. De nem is ér rá. Tul-
ságosan el van foglalva a próza mindennapi ke-
nyerrel. A komoly tudományokat, azok egyes té-
teleit az enciklopediákból kutatja hamarosan; a
történelem egyes részleteit bővebben csak a re-
gények útján ismeri, természetesen azok történeti
kritikájával; a politikai, társadalmi élet kérdéseit,
irányító eszméit, uralkodó bajait — mert sok
van ebből — és azok megkísérlett vagy megki-
sérlelend ellenszereit az ujságokból veszi. Csak-
hogy hamar, mert nincs idő! Míg a reggeli ká-
véját felszükszéli, addig az ujsággal is készen kell

lennie; aztán jön a mindennapi dolog, az iroda,
vagy más. A vasuton megveszi a legfrissebb dél-
utáni lapot, egy cigaretta bodor füstjének felle-
gége burkolózva sietve átolvassa a kupé zegében.
Azután ott hagyja emlékül; kiszáll vagy más in-
tézni valója akad. Ő csak a savát vette ki; tudja,
mi van benne. De hogy a felett gondolkodni is,
hogy a tényeket egyfelvetné, összehasonlíttaná, s
azokból levonná a következtetést, arra nem ér
rá, hogy itt maga is alkosson gondolatokat és
eszméket, ahhoz nincs hozzászokva. Elfogadja azt
készpénznek, a mit a sokszor idejében megszorult
ujságíró hamarjában megfirkantott a szerkesztőség
íróasztalán. Egészen meg van győződve, hogy az
igaz, mert az ő ujságában áll.

Pedig hát a tényeket — mert az ujság is
csak modern történetírás — sokfelekép lehet fel-
fogni, elferdíteni, be- és kimagyarázni. Ennélfogva
a belőlük kihozott okoskodás, vagy a hozzájuk
fűzött kommentár is sokféle lehet. S mégis, mi-
vel az igazság mindig csak egy, multhatlanul azok
között is csak egy irány lehet a helyes.

De hogyan terelni bele a modern embert,
hogy az ujságok sűrű erdeje és a nyomdafesték
óriási áradata között is az eszmékben a helyes
irányt kövesse? Segíteni, bajos segíteni, bár nem
lehetetlen.

Mindenesetre a nevelés, a képzés tehetne
itt nagyon sokat, ha megtanítaná a modern kor
gyermekét, a mire oly igen hajlandó az életben,
hogy a sajtó tekintélyére nem támaszkodva, igye-
kezze a szellem világában is, ebben a bűzös vi-
lágban, a maga lábán járni. Magától értetődik,
hogy megadja neki előre a kellő szolid alapot, és
az általános helyes irányt. Ha az ujságíró tud
gondolkodni, mert ez a kenyere, miért ne tudna
más is, kinek ez nem kenyere, de kinek annyi,
vagy több esze van, mint a cikkírónak. Miért
venné át minden megítélés nélkül másnak a gon-
datmenetét? Miért ne gondolna magának ő is
a tények összevetéséből egy iránycikket?

Hanem ahhoz idő kell. Idő kell, mondom,
hogy valaki reflektáljon és gondolkozzék; idő kell,
hogy a szellemi gyümölcs megérjék.

Sokkal könnyebben segíthetnének a bajon a
sajtó s annak a munkásai, ha nem megmérgezett
irányt képviselnének, ha a gondolkodás nem fér-
ges, hanem egészséges gyümölcseit raknak annyi
millió és millió ember tudós-asztalára. Ámde mi-
kor az érdek, a haszon és tekintet annyira be-
folyásolja a könyvpiacot és a sajtót a jó rovására.
Pedig mily éhes a tömeg! S mily mohón kap
utána! Mily nagy felelősség terheli tehát azokat,
a kik számára a szellemi tápot készítik, kik az

testvér-esillagokkal együtt a nap körül, mely a
fölvett egyik csoport középső golyójának felel meg.

Földünk ilyen testvér-esillagainak száma kö-
rülbelül 230, s együttesen — a napot is bele-
számítva — az úgynevezett naprendszerünket
képezik. Ez a naprendszer foglalja magában a
hozzánk legközelebb eső csillagokat, melyekről
meglehető ismereteink vannak; a többiek, az
ezek fölött fénylő kis csillagok hasonló csoport-
okra, vagyis naprendszerekre osztva, messze, sok
millió és millió mértföldre terjednek el körülöt-
tünk a megmérhetlen világűrben.

A nap körüli pályáján folytonosan haladó
földünkkel vándorlunk mi is, a keringő földnek
lakói, mely utazásunkról azonban érzékeinkkel mit
sem veszünk észre, nem tudunk róla, csak a
tudomány tanít ki erről.

Mennyire csodálkoznék egy 60 éves ember,
ha azt mondanák neki, hogy ő már hatvanszor
járta körül a napot. Pedig úgy van; mert éle-
tünkben egy év nem egyéb, mint azon időtartam,
midőn földünk nap körüli pályáján a nap-éj egyen-
pontól ugyanezen nap-éj egyenponthoz ismét visz-
szatér.

Míg egy évvel öregebbek leszünk, addig a
világtérben földünkkel a nap körül körülbelül 130

millió mértföldnyi utat kell tennünk, így azután
igazán vándorlás a mi életünk!

Midőn azonban ezen akaratlan utazásunkról
mit sem látszunk tudni: egyet mégis tudunk, s
ez az, hogy évenként változatlan sorban, elmarad-
hatlanul van tavasz, nyár, ősz és tél; hogy ezen
évszakokban a nappalok és éjjelek tartamai külö-
bözők; hogy a föld melege ezen időszakoknak
megfelelően változik; ezt tudja és érzi minden
ember, nyáron izzad, télen fázik; — azt is tudja,
hogy miadéz egész életén át egyformán történik
határozott szabály szerint; de midőn ezen válto-
zásoknak az oka érzékei előtt rejtve van, akkor
a tudomány felvilágosít, hogy mindez onnan van,
mert a föld nem álló test, hanem körszerű pályát
végez; évnegyedenként egy negyed részét végzi
pályájának s így a naphoz viszonyítva más-más
helyzetbe jön, a mely változó helyzete az évsza-
koknak, a melegnek-hidegnek stb. más efféle válto-
zásoknak oka.

Ezeknek tudatában tekintünk szép nyári
estén a tömérdek csillag felé; gondoljunk arra,
a mit e sorokban olvastunk, hogy ezek a csilla-
gok mind mozgó, vándorló s földünkkel kevés
kivétellel sokkal nagyobb testek; gondoljunk arra,
hogy mi a mindenség csillagainak egyikén állunk,
mely, míg a végtelenségbe tekintünk, velünk együtt

már tovább haladt pályáján; gondoljunk azokra
a rendszeres, legnagyobb szabályszerűséggel kimért
pályákra, melyeket ezek a testek végeznek: gon-
dolván ezekre tekintünk szívünkbe, s a nagyszerű-
ség bámulatra gerjesztő érzete — hit és imá-
dással oszlik e szívben. Hitté, mert ezt érzékeink-
kel nem vesszük észre, csak a tudomány tanít
arra; imádással, mert eszünk és szívünk csodás
érzetei rá kényszerítenek, hogy önként leborul-
junk és imádjuk azt, a kinek felfoghatatlanul csodás
munkája áll szemünk előtt.

Mióta emberek léteznek, léteztek ezek a
kellemes nyári esték is; őseink hasonlóképen
éreztek mindazt, a mit egy nyári est csodás szép-
sége szerezhet. Sok század óta létezik egy könyv,
melyet a hívő sz. írásnak nevez s ebben írva
vannak e szavak: „Égek beszélik dicsőségét, s
kezeneik munkáját hirdeti az égboltozat.“ Azon-
ban mi szerencsés unokái a régi ősöknek tudjuk
csak felfogni egész mélységökben e szavak jelen-
tését; mert előttünk nyitotta meg végre a tuda-
mány sok fáradságos munkával az eget, mintegy
csodás dolgokkal beírt, de egész a jelen századig
meglehetősen olvashatatlan könyvet; mi már a
csillagokból olvashatunk.

E titkos könyvnek hét pecsétjét törte meg
1540-ben Kopernik, frauenburgi kanonok, midőn

irodalom és a zsurnalisztika vegyi-konyháiban foglalkozkodnak!

Oh, ha volna valamennyiben önértet, s a keblére tenné kezét, hányan volnának kénytelenek megvallani: Sokat nem jól — irtam! Pedig mi óriási a sajtó hatása!

Egészséges sajtót és lesz egészséges közszellem!

T. M.

Az új tébolyda felavatása.

Julius hó 11-én délelőtt az itteni megyei kórház újonnan épült tébolydája ünnepélyesen lett megáldva. A püspök úr megbízásából először is a kórház kápolnájában sz. misét mondott Czeizel Gábor apátkanonok, azután átment az új épületbe, melyet, szobáról-szobára menve egyenkint megáldott. Az egyházi szertartásnál jelen volt dr. Niedermann Gyula miniszteri tanácsos a kormány képviselőjében, Markhot Gyula alispán, dr. Thuróczy Károly megyei főorvos, dr. Biringer Ferenc kórházi igazgató, az intézeti orvosok, a lelkész, az ápoló irgalmas testvérek és nagyszámu közönség.

A megáldás szertartásának végeztével a megjelentek összegyűltek az épület földszinti csarnokaiban, a hol az alispán az építési vállalkozótól a kulcsokat átvevén, lelkes szavakban emlékezett meg az új intézetről, melyet a felebaráti szeretet világossága emelt az elme sötétségének, és átadta az osztály kulcsait a kórházi igazgatónak. Erre dr. Biringer Ferenc kórházi igazgató alkalomszerű beszédben ismertette ezen új intézet keletkezésének mozzanait és általános vonásokban vázolta azon okokat, melyek napjainkban az elmebeteg-intézetek folytonos szaporítását teszik szükségessé. Az elmebeteg egyre növekedő beszállítását a tébolydába nem is annyira az elmezavartak tagadhatatlanul növekedő számának tulajdonítja, mint inkább okát abban keresi, hogy a balhit, a rossz vélemény, mely népünkben az elmúlt idők kórházainál mély gyökeret vert, mindinkább oszladozik, s ezért napról napra fokozódik a hajlandóság, hogy a betegeket, kivált az elmezavartakat úgy azok, mint a környezet érdekében intézetekben elhelyezték. Szólt továbbá az elmebetegekkel való bánásmódról, melyben a régi barbár felfogást a humanizmus váltotta fel, úgy hogy ma már hihetetlennek hangzik az olyan értelmű rüdellet, mint a minót a francia kormány e század elején adott ki, mely szükségesnek tartja eltüntetni, hogy az ápolók kutyák kíséretében, bottal vagy korbacsal közeljenek az elmebetegekhez. A jelenlevők figyelmét felhívja arra, hogy ezen bár nagy-

a jelenlegi csillagászati tudomány alapját képező rendszert felállította; midőn úgy mutatta be földünket, mint csupán alsóbbrendű csillagot a többi csillagok közt. Utána Galilei 1608-ban elsőnek szegezte az égnek a távcsövet és e hatalmas eszköznek segítségével kezdte megfigyelni a tudósok serege a csillagok pályáit, változásait; míg végre 1860-ban Kirchhoff szinkép-elemző készülékével végkép eloszlatta az ég titkait s megmutatta, hogy a többi csillagok is csak olyan anyagból vannak, mint földünk. Most már biztosan járja be a tudós szeme a mennyboltozat tájait; biztosan beszél el a világnak, mi történik ott fenn s mi fog történni a jövőben; boncolgatja a csillagokról le jövő fényt, e fényből a csillag szerkezetére következtet s otthonosakká tesz bennünket a mindenségben.

Mi az ember ezen megszámlálhatatlan lény közepette? S bármilyen kicsiny is legyen az ember, szíve mégis egy világot zárhat magába, nem kevésbé csodás nagy világot. . .

Ha az alkonyat beálltával elmúlik a világ zaja; ha a feltűnedező csillagok raja egy a kis csalóány dalával egybeolvadó érzetet ébreszt keblünkben, ne fojtsuk el ezt az érzetet, engedjünk kedves vonalmának, dicsérjük a mindenséggel együtt a Teremtőt: elvezzük a nyári est kellemeit.

(d)

nak látszó intézet elmebetegügyünk haladásának mily szerény alkotását képezi, ha megfontoljuk, hogy Anglia elmebetegeinek 98°/_o-át intézetekben ápolja, holott nálunk a 25 ezer kimutatott elmezavart betegünk alig 20°/_o-a találhat intézeti elhelyezést. Végül megköszöni a vármegye az új intézet alapítása körül érdemeket szerzett vezérő férfinak érdeklődését és támogatását, valamint az intézet létesítése körül közreműködők fáradozását.

Majd Czeizel Gábor apátkanonok ur szép beszédben esetelte ezen szomorú ház hivatását, a kezelő orvosokat és ápolókat felebaráti szeretetre és különösen türelemre buzdítva, Isten kegyelmét és áldását kéri a betegekre s a kezelő és ápoló személyzetre. Utána beszélt dr. Niedermann Gyula min. tanácsos, elismerésének adván kifejezést, hogy a vármegye oly rövid idő alatt ily szép intézet létesítését tette lehetővé.

A miniszteri tanácsos igen elismerőleg nyilatkozott az új intézet célszerű beosztásáról és berendezéséről, az épületet úgy építési, mint hygienikus szempontból a tudomány követelményeinek megfelelőnek találta és elragadtatással beszélt a kórház kedvező situációjáról és az esetleges bővítésekre alkalmas telkéről, örömeinek adván kifejezést, hogy a tébolydai osztály az összbonyomás szempontjából is mintegy belekivánczolt a már meglévő épületek közé, melyek inkább szanatorium, mint egy kórház benyomását gyakorolják az érkezőre.

A régi kórházban ideiglenesen elhelyezett elmebetegek kedden szállítottak az új intézetbe, hová jövő heten még 74 elmebeteg érkezik Budapestről, a lipótmezei m. kir. elmebetegintézetből.

Ujdonságok.

Személyi hírek. *Venczell Ferenc* pápai praelátus, nyitrai nagyprépost ur 6 mlga f. hó 18-án négy heti tartózkodásra Marienbadba utazik. — *Zongor József*, nyitrai alsó-városi új plebános, a nyitrai kerület alesperesévé nevezetett ki. — *Zittl Róbert*, kalocsai prépost-kanonok és plebános, mint a nyitrai püspök ur vendége Radosnán időz. — *Lemess Ignác* felgyógyulván, elhagyta a nyitrai irgalmas testvérek kórházát s Tyrchovára küldetett segédlelkésznek.

Adomány. Juhász Sándorné szül. Benkeő Gizella urnő egy sajátkezűleg himzett értékes ol-tártakartó ajándékozott a zobori sz. Orbán-kápolnának.

Iparosok figyelmébe. Az országos iparos nyugdíj intézmény létesítése tárgyában folytatott tárgyalásokból kifolyólag felhivatnak mindazon ipartestületi tagok és azok alkalmazottai, a kik az ügy iránt érdeklődnek, hogy az ipartestületi irodában jelentkezzenek, ahol kimerítő felvilágosítást nyerhetnek. Egyben értesítjük arról is, hogy a budapesti állami felső ipariskolába való felvételhez szükséges utbaigazítások szintén a testületi irodában szerezhetők be. Az előjáráság.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, a kik felejthetlen édes fiam, bátyánk és öcsénk végtisztességételen megjeleni kegyesek voltak és ezáltal a mi fájdalomunkat is enyhíték résztvevőleg, szívünk legmélyéből eredő forró köszönetet mondunk. A gyászoló Reeska-család.

A kitelepített törvényszék. A míg a törvényszéki palota építése még mindig vajdik, Markhot Gyula alispán ezt a sok hurca-vonát meguntván, egy tollvonással az ügynek hatalmas lökést adott, úgy hogy majdnem biztosra vehető, hogy törvényszéki palotánk előbb lesz, mintsem gondoltuk volna. Az alispán a sok panasz alapján sürgősen utasította a városkapitányt, hogy az összes törvényszéki helyiségeket, melyek a vármegyeház második emeletét egészen elfoglalják, egy szakértő-bizottság a közegészség, szilárdság és tűzbiztonsági szempontból azonnal vizsgálja meg és tapasztaltak után intézkedjék. Ez a ren-

delet szombaton adatott ki, s következő vasárnap délelőtt a bizottság már ott járt a törvényszéknél. A bizottság következőképen alakult meg: dr. Munels Lajos városi tisztviselő mint egészségügyi szakértő, Borcsányi Ágoston városi mérnök és Juhász Sándor tb. városi tanácsnok mint építkezési szakértők, Rouchetti József tűzoltóparancsnok mint tűzrendészeti szakértő és Rédeky Géza rendőrkapitány. A bizottság szobáról-szobára menve minden zugát alapos vizsgálat tárgyává tette, minek eredménye az volt, hogy a nyitrai kir. törvényszék ezekben a felette egészségtelen, dűledező felben levő és tűzveszélyes helyiségekben tovább mint f. évi október hó 1-ig nem maradhat, és felhívta Sándor Géza kir. törvényszéki elnököt, hogy a hurcolkodás iránt eleve gondoskodjék. Sándor tvszéki elnök tiltakozott az eljárás ellen, a jknyvet nem irta alá, másnap felirt az igazságügy-miniszterhez a további utasítás iránt s egyúttal a rendőrkapitány intézkedése ellen felelőbezt nyújtott be oly értelemben, hogy az ügy felülvizsgálatára második fórumnak egy más megye alispánját kérte delegáltatni. — Az eset városzerte nagy feltűnést keltett, kíváncsian várják mindenfelé az ügy kifejlődését, mely az igazságügy-miniszterre a legkevésbé lehet kellemetes. Mindenféle találgatások szerepelnek, mi indította az alispánt erre a szokatlanul erélyes lépésre, melynek éle természetesen Erdélyi ellen irányul. Vajjon önszántából tette-e vagy felsőbb sugalmazásra? A vajdó ügy valóútra került, hogy mik a rügői, azt természetesen csak később fogjuk megtudhatni, mert a kulissza-titkokat nehéz kiismerni.

A legényegylet köréből. Pénzintézetek, felismerve a nyitrai kath. legényegylet vallásérkölesős és hazafias szempontbéli fontosságát és magasztos hivatását, évenként segélyezik azt kegyes adományaikkal s így annak főmaradásához és virágzásához is tetemesen hozzájárulnak. Így legújabbán a helybeli „Hitelbank“ tekinettel arra, hogy ezen pénzintézet a folyó évben főállásának 25 éves jubileumát ülte, 20 forintot juttatott tek. Árpassy Imre igazgató ar által a legényegylet penztárának, a mely kegyes adományért úgy ezen jubiláló „Nyitrai Hitelbank“-nak, valamint a többi helybeli pénzintézeteknek is korábbi adománysájkért háfás köszönetet mond itt a nyilvánosság tarén is a nyitrai kath. legényegylet elnöksége.

Nyitra vármegye közigazgatási bizottsága július hó 12-én a főispán elnöklete alatt rendes havi ülést tartott. Az alispáni havi jelentésből kiemeljük, hogy Szegleti Endre vajd helyi járási szolgálói irnok figyelműtőn 25 főt pénzbüntetésre lett ítélve, ugyancsak a figyelmű bizottság a Lomnic község bíráját hivatalosítottára ítélte, míg Csacsko István nyitrai városi rendőr-bizos ellen fogamatba veti figyelműtő eljárást beszüntette. Galgóc nagyközség képviselő-testülete a járási közgyűm részére befizetendő 3 havi részlet megfizetését azért tagadta meg, mert ezen állás ezen időben betölve nem volt. A járási főszolgabírói marasztaló határozatot a község képviselője az alispánhoz megfelelbezte, ki az első fokú határozatot helyben hagyta, újabb felelbezés folytán ezen ügy a közigazgatási bizottság elé került, mely azon indoklással hagyta helyben a II-od fokú határozatot, hogy a járás többi községei ellentmondás nélkül már befizették a reájuk eső részt, azután azon okból, mert a községek tavasszal és nyáron rendszerint nem fizettek be a megyei penztárba pótdókat, s így a vármegye hogy a járási közgyűm havi járandóságait kifizethesse, mas alapokhoz kénytelen nyulni, és felvett kölcsönök után kamatokat fizetni, ezért kell a községeknek üresedés beálltával is a reájuk kivetett hozzájárulási részt megfizetni. Crausz István nem találja ezen eljárást elég méltányosnak, de mivel hogy csak 3 havi rész fizetéséről van szó, belenyugszik ő is. A főorvos havi jelentéséből kivesszük, hogy junius hóban veszett eb 5 egyent megmárt, kik a budapesti Pasteur intézetbe szállítottak; megvizsgáltatott 92 korema helyiség, melyek közt 8 tisztátalannak találtatott, 64 mézártszék, s ezek közt 4 volt tisztátalan. — A főmérnök jelenti, hogy a folyó évre kivetett fedanyag a megyei közutakra való kihordása már

befejeztetett s csak a felülvizsgálatra és átvételre vár; mi célból Bauckády Károly, Csillaghy György, Léway Antal, Szirányi György, Kochanovszky Pál, Szulyovszky Gusztáv, Mitták Albert, báró Steiger Albert és Sporzon Ernő megyei bizottsági tagok küldettek ki. — Markhot Gyula alispán, tekintettel arra, hogy az építészeti hivatal tisztái személyzete már évek óta nem teljes számú, mert mindig 1 vagy 2 mérnöki állás betöltetlen, s így a megyei utak felügyeletére sem fordítható elég gond, indítványozza, hogy keressék meg a kereskedelmi miniszter, hogy az üresedésben lévő állásokat mielőbb töltsék be, s ha pályázó nem jelentkezik, akkor küldjön ki legalább ideiglenesen egy végzett állami ösztöndíjas technikus. Thaly István főmérnök ez utóbbit nem kívánja, mert, ugymond, neki gyakorlott mérnökre van szüksége, nem pedig fiatal emberre, mely utóbbitnak kiküldetése veszedelmes praecedens volna. — Alispán jelenti, hogy a miniszter tekintettel arra, hogy a vármegye hadászati utakat tart fenn, ez évre 25,000 frtot engedélyezett. Az alispán terjedelmes megokolással betérjeszti az újonnan 2 évre elkészített megyei utadók költségvetését, mely szerint az 1899. évre 1,237,517 kor. 52 fill. bevétellel szemben 1,424,957 kor. 70 fill. kiadás áll, tehát 187,440 kor. 18 fill. hiánnyal. 1900. évre 453,802 kor. 28 fill. bevétellel szemben 620,998 kor. 94 fill. kiadás, 177,196 kor. 66 fill. hiánnyal. Alapul vétetett az utadókivételnél kezi napszám minimumaként 2 kor. 40 fill., igás napszám minimumaként 6 kor., $\frac{0}{10}$ szerinti fizetők után 10%. — Nagyobb kiadási tetelek: a bélic—privigyei vasutra 140,000 kor. az északnyugati vasut építésére 1,300,000 kor., a nagy-tapolcsány—trecsényi vasutra 100,000 kor. és a pöstyén—verbói vasuti vonalra 60,000, összesen 1,600,000 korona. — Ezen kölesön 50 évre vétetett fel évi 79,356 korona amortisatió-nális törlesztéssel. — Az alispán ezzel a miniszternek hű képet kíván nyújtani arról, hogy a vármegye a legnagyobb erőmegfeszítések mellett sem képes ezen terhet elviselni, és az egyensúly helyreállítása végett kérni fogja a minisztert, hogy a hadászati utak fentartását a megye kezeléséből vegye át.

Halálozás. Tvrdy János turzófalvi esperes-plebános, f. hó 11-én Karlsbadban, hova mintegy 8 nap előtt gyógykezelés végett indult, hirtelen halállal kiszenvedett, életének 46. évében. — Özv. esejthei Boróczy Lászlóné szül. Palles Fanni, néhai Boróczy László nyitrai püspöki jószágigazgató neje, július hó 10-én, életének 61-ik évében jobb letre szenderült. A megboldogult földi maradványai jul. 11-én délután 5 órakor helyeztetek a nyitrai városi sírkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra. A boldogult három fia s leánygón a Bohunka és Csillaghy-eszlád gyászolja. Beke poraikra!

Ujtás a nyitrai vasutállomáson. A nyitravölgyi vasutnak régi baja volt, hogy a több mint hat óráig tartó utazás közben az utas sehol nem kaphatott enni valót. Étező kocsinak természetesen híre-hamva sem volt; ha csak azt nem nevezük étező-kocsinak, melyben valaki saját tarisznyájából falatozott. — Nagy áldás volt a közönségre, ha néha egy szamaritánus pekinas megjelent a tapolcsányi állomáson, s ilyenkor aztán úgy szétkapkodták áruját az utasok, mint a Fárao korabeli főudvarmesternek süteményét a hollók. Most, mint örömmel értesülünk, a kereskedelmi miniszter elrendelte a nyitrai állomás kibővítését, még pedig a célból, hogy ott vendéglő és étező helyiségek rendeztessenek be, valamint a Perron is fedél alá kerül; amint az a magyar északnyugati vasut kiinduló pontjához illik is.

Az adó nálunk. A f. évi július hó 12-én tartott közgazg. bizottsági ülésben felolvasott m. kir. pénzügyigazgatónak július havi jelentéséből kiemeljük a következőket: I. az egyenes adókat illetőleg összes tartozás 1,505,187 frt 64 kr., összes befizetés 631,197 frt 59 $\frac{1}{2}$ kr., hátralék 1898. év június hó végével 873,990 frt 04 $\frac{1}{2}$ kr. II. hadmentességi díjban: összes tartozás 57002 frt 91 kr., összes befizetés 3024 frt 71 kr., hátralék 1898. év június hó végével 53978 frt 20 kr. III. közvetlen adók és jövedékek címén 1898. évi június havi befizetés 313,900 frt 75 kr. Különféle adónemek címén június hóban leíratott összesen 9706 frt 94 $\frac{1}{2}$ kr.

Hatalmas halfogás. Alsó köröskényi birtokán, itt Nyitraváros szomszédságában, a parlamenti szünetidőt élvező Polónyi Géza országgyűlési képviselő, különös kedvteléssel, horgászattal foglalkozik. Mult héten Nyitra partján szintén

horgászott, a midőn a horgozsinór szakadástig kifeszült, majdnem hogy a rúdja le nem törött. A mint Polónyi zsákmányát ki akarta huzni, nagyot amult, midőn a horgon hatalmas halat pillantott meg. Fáradságos mesterfogások után sikerült neki a víziállatot szárazra hozni. A hal 1 méter 88 centiméter hosszú, 42 kilogrammot nyomó harcsa volt.

Pöstyén fürdőt a jul. 6-án megjelent 50. számú névjegyzék szerint összesen 2486 fürdővendég látogatta.

Az őshaza kutatása. Zichy Jenő meszse Ázsiában kutatja a magyarok őshazáját és Pétervárról, ahova a nemes gróf expedíciójáról érdekes hírek érkeztek, következőket írják: Az expedíció szeme előtt tudvalevőleg az a cél lebeg, hogy a magyaroknak az urali és sibiriai népekkel való fajrokonságát illetőleg biztosabb és pontosabb adatokat szerezzen. A magyarok fajrokonsága a vogulokkal és osztyákokkal már régóta be van bizonyítva és feltűnő különösen a nyelvbeli rokonság, mert a vogulok és osztyákok, ha magyar nyelven beszélnek hozzájuk, ebből nagyon sokat megértenek. Zichy gróf arra törekszik, hogy e rokonság lényegét és minőségét közelebről is kikutassa, különösen pedig azt akarja megállapítani, hogy mely úton jöttek ezek a Urálban mai napság már kihalt felben levő néptörzsek körülbelül másfelezer év előtt Magyarországra. Zichy gróf ez útnak nyomait bizonyos régészeti emlékek föltalálása alapján véli megelni, ami neki már sok esetben sikerült is. A tudományos expedíció, mely a gróf vezetése alatt kutat, rendkívül jellemző archeológiai leletekre akadt a kijevi, kazáni, permi és jekaterinenburgi múzeumokban. Különösen ez utóbbi helyen talált az expedíció nagyon értékes dolgokat és Zichy gróf, amikor az ittlevő kincseket meglátta, örvendezve kiáltott föl, hogy soha nem remélte volna, hogy ilyen távol a művelt nyugattól ily rendezett és gazdag múzeumra akadjon. Mult hó 17-én Zichy gróf Tyumenbe ment, honnan útját Tomskba és Tobolskba folytatja. Az expedíció egy része már ez év októberében hazatér, míg többi tagjai tovább kutatnak. Így Janko tanár az egész telet az Ob folyó mellékén tölti és kerületből kerületbe vándorolva fogja a gazdag anyagot gyűjtögetni.

A trecsényi fürdőt, mint a „Vágvölgyi Lap“ jelenti, jul. 8-ig 2679 fürdővendég látogatta. A vendégek között ott van a többi közt Arenberg hercegnő Pozsony-Ivánkáról, dr. Matlekovics Sándor v. b. t. tanácsos. Az ottani német színházban mindenkor a legjobb erők működnek; most is pl. de Brion kisasszony a bécsi udvari színház tagja mint vendég szerepel.

Kutya a politikában. Egy német folyóiratban Aegidi titkos tanácsos következő kis történetet mond el: A francia-porosz háború kitörése előtt, II. Sándor orosz cár meglátogatta királyunkat (t. i. a porosz királyt) Emsben. A két uralkodó nagy kísérettel együtt volt egy este. A terem tulsó végén állt Bismarck és aggodalmas tünődéssel figyelmesen nézte a cárt, éppen fontolgatta, hogy a cár szerepe mennyire nyomós a mai nap politikájában, s hogy mennyi mindenféle függ attól, milyen állást fog Oroszország velünk szemben elfoglalni. Ekkor felemelkedik a cár kutyája, mely egy szék alatt feküdt és bejárta a termet. Ha uralkodó volt volna, azt mondanók róla, hogy cerele-t tartott. A kutya egyszerre megállott Bismarck előtt, figyelmesen nézte, azután barátságosan farkát csóválva nyalogatta a grófnak fejéje nyújtott kezét. Ebben a pillanatban az egész termen keresztül hangzott az orosz cár szava: „Lásza, hogy a kutya ismeri urának barátjait.“ Bismarck e jelentős közleményét e szavakkal fejezte be: „Megkönnyebbülve éreztem magamat. Ez történeti mozzanat volt a mi politikánkra nézve.“

Megbüntetett borművész. Eichenwald Gyula, csacai spirituszkereskedő többi közt borkereskedéssel is foglalkozott, még pedig „saját termésű“ csacai borait bocsátotta áruba: jöllehet a csacai hegyeken nem boroeska, hanem csupán boróka terem. — Minthogy Eichenwald gazda sokkal olesóbban adhatta így borait, mint azok, kik Galgócra, Beckórról voltak kénytelenek beszerezni áruikat, a többi Salamonok feljelentették a borművészt, kire aztán a csacai járásbírósg 3525 frt bírságot rótt reá. Eichenwald barátunk most

azon elmélkedik, hogy bizony savanyúbb itóka is nagyon a beckói bornál.

Statisztikai adatok a nyitrai egyházmegyéből. A mult 1897. évben a nyitrai egyházmegye területén született és a keresztség szentségében részesült: 6999 fiu és 6712 leány, összesen 13711. — Meghalt: 5097 férfi és 5156 nőszemély, összesen 10253. — Házasságra lépett 2660 pár: ezek között volt 11 vegyes házasság. Az egész egyházmegye területén a mult évben csak egy eset adta elő magát, hogy megelekedtek volna tisztán polgári kötéssel. — Áttérés folytán a hívek száma szaporodott 18-al; és pedig a katolikus egyházba visszatért: 4 ág. hitv. evangélikus férfi és 6 nő; 1 evangélikus református férfi és 1 unitárius férfi; a keresztség szentségét fölvette 4 zsidó férfi és 2 nő. A katolikus egyháztól való elszakadás, s annak hűtlen elhagyása, mult év folyamán a nyitrai egyházmegye területén nem fordult elő.

Képtelenség. Asszony (a színházban): No de hallottál-e valaha ilyen képtelenséget. A színlapon az áll, hogy az első és második felvonás között 6 hónapi időköz van! — Férfi: No de hát mi különös van ebben? — Asszony: Mi különös? Hát nem vetted észre, hogy a második felvonásban is ugyanazon szakácsnőjök van, mint az elsőben?

A citrom és a spanyol-amerikai háború Ritka eset, hogy be ne teljesülne a régi latin példabeszéd, a mely azt mondja, hogy mikor két ember veszekszik, akkor akad egy harmadik, a ki örül ennek. Így van ez most a spanyol-amerikai háborúval is, a melynek örül a Földközi tenger legnagyobb szigete: Szcília. Örül pedig azért, mert egyik legfőbb kiviteli cikkének, a citromnak, a háboru ugyszólván megtízszerezte az árát. A két hadsereg ugyanis — mint a sárgaláz óvószert — annyi citromot fogyaszt el, mintha csak bombázásra használná az illatos, sárga gyümölcsöt. Ehhez járul még az a körülmény, hogy Spanyolország mostanában nem értékesítheti citromtermését az amerikai piacokon, hova azonban annál többet küldenek ki a szicíliai kereskedők. Így történt azután, hogy míg ezelőtt néhány hónappal öt frankért lehetett ezer citromot kapni, most ugyanannyiért ötven frankot kell a vevőnek fizetnie. Az amerikai kereskedők elélessége azonban egy kissé mégis megrontja a szicíliaiak üzletét. Newyorkban ugyanis valamennyien kartelt kötöttek a szicíliaiak ellen és a drága árakat iparkodnak lehetőleg leszorítani.

A szegény ember panasza cím alatt mult számban hozott közleményünkre a kajszaí uradalom részéről bemutatott szerkesztőségünknek egy, Folkner Árpád, üzbeghi körjegyző által kiállított nyilatkozatot, melyben nevezett körjegyző ur kijelenti, hogy az üzbeghi gazdák panaszokkal sem a községi előjáróságnál, sem pedig a szolga-bírónál nem jelentkeztek.

Humor az iskolában. Tanító: Két különböző nemű dolgot nem lehet összeszadni, pl. egy birka meg egy kutya az nem két birka, sem nem két kutya. — Gyermek (egy tejes kofa fia): A birkával, meg kutyával azt értem tanító ur, de ha otthon a mama vesz egy liter tejet, meg egy liter vizet, abból mindig két liter tej lesz. Azt már százszor láttam.

Iskolai értesítők.

A Szántó-féle nyitrai polgári fiu és leányiskola értesítőjéből kiemeljük a következő adatokat. A fiúiskolában 4 osztályban volt összesen 138 tanuló; köztök 60 róm. kath. 77 izraelita. Előmenetelre nézve 3 kit. 12 jeles, bukott 28. — A leányiskola szintén 4 osztályában volt 26 katolikus, 99 izraelita. Köztök 19 kitűnő 37 jeles, elégtelen jegyet nyert 13. Az érdemsorozat sem a fiuknál sem a leányoknál az értesítőben külön feltüntetve nincsen. A tanító testület 12 tagból áll. köztök három nő. — A jövő tanév szept. 1-én kezdődik, tandíj minden osztályban 40 frt egyszerre, vagy egyenlő havi részletekben; a francia nyelv tanításáért külön két frtnyi egész évi tandíj jár. Az intézet állami és városi segélyben részesül.

A trecsényi kir. kath. főgimnázium értesítőjéből közöljük a következő adatokat. Az ifjuság neveltetését dr. Rauchbauer József igazgató felügyelete alatt 21 tagból álló tanári testület ve-

gek megterítése más uton biztosítva van, vagy magasabb szempontból muszáj. Az utcákon végig menve, ha a házakat meg a palotákat leszavaztatnók, hát a köztársasági eszme szörnyű vereséget szenvedne. Alig minden huszadik, harmincadik ház van díszítve, a többin az örömmel semmi nyoma. A felpiperézett paloták jobbára középületek; de ezek díszítésénél a francia pazar költségek nem ismer határt. A lakással szemközt levő Banque de France óriás épülete a járdától egész az épület ormáig meg van spekelve apró francia lobogókkal. A sok csúcsos zászlónyel olyan külsőt ad neki, mintha — bocsánat a kifejezésért — valami óriási sündiszno volna. A Grands Magasins du Louvre áruház fényes dekorációja meg egyenesen dacol minden leírással. Első tekintetre úgy látszik, mintha annak összes csillogó-ragyogó áruneműit mind a falakra akgták volna, ilyen a Samaritaine áruház, az Opera és a Théâtre français épületek díszítése is.

A középületek, üzleti részvénytársaságok, vállalatok fejtenek ki nagy fényt, de ezek aztán annál vakítóbbat. Hogyne, hiszen a pénz nem az övéké, az a részvényeseké, melylyel tehát szabadon rendelkezhetnek. Az ilyen házaknak az utcai fény bizonyos reklámot csinál, miáltal a költség némileg megtérül.

A nemzeti ünnep azzal kezdődik, hogy a havre-i selyemgyáros: Faure elnök ur, ez a polgári imperator, teljes díszben kirukkolttatja a Bois de Boulogne tágas pázsit-mezejére az összes párisi és környéki helyőrséget, körülbelül két hadtestet. A népnek csillogót kell mutatni, hogy gyönyörködjenek, s valljuk meg, hogy ragyogóbbat nem lehet képzelni, mint a festői öltözötű francia hadsereget. Vajjon olyan vitéz-e is, mint a milyen szemkápráztató így együttvéve is gálában, azt csak egy német-francia háboru fogná megmutatni.

A bourgeois-eszár körülveteti magát páncélos testőrséggel, mely még a mult század egyenruhájában és fővegeiben zavarja a párisi divatot, s környezve diplomataktól, politikusoktól, csillogó generálisoktól kivonul a tribünökre. A nép nem látja, előtte csak hadoszlopok állanak, melyek csupán vezényszóra szalutálnak. Zaj, eljenzés nem hangzik, hiszen világi ember, hacsak diplomáciai megbízó levele nincsen, nem férközik az elnökhöz. A katonának pedig lármával csak ütközésben szabad lelkesednie.

A Bois de Boulogne roppant területén mintegy félmillió ember hemzseg. Hogyne, hiszen a franciának szemefénye a hadsereg, utolsó reménye, hogy a német fölé kerekedik, mióta a művészetben, tudományban és iparban már nem tud vele versenyezni. Ennyi nép egy tömegben, jobban mondva egy rakáson, ez már magában véve is olyan látvány, mely, ha szabad úgy szólni, még a bois-de-boulognei katonai pompát is felülmulja. A nemzeti ünnepen nemcsak Páris népe, de a környék és messze tájak városaiból és falvaiból tömérdek néző özönlik a csapatszemlére, hogy a revanche eszközét, a francia hadsereget ilyen impozáns számban láthassa. Omnibusz, lóvonat, gőz közuti pálya, szajnai hajók, propellerek, vasuti vonatok Párisnak mind a 14 indóházból szakadatlanul öntik a végnélküli tömeget; az összes magán és közfogatok ma egyéb célpontot nem ismernek, mint a Bois de Boulogne-t. S mindennek dacára a város nyugati szélén torkolló utcák mint dagadó folyók szünetnélküli áradatban ontják az emberanyagot, kiknek kocsira, vasutra vagy nem telik, vagy alkalmatosságot nem kaphattak. Az egyed, a magával talán kelletlenül többet foglalkozó képzelődés, úgy eltűnik itt, mint orkán alkalmával az egyes homokszem a kavargó porfellegetben. Nemcsak a magamfajta szegény ember, de még maga a köztársasági elnök kocsija is észrevétlenül halad el, s keresztül lából az embertömegben. Senki rá sem hederít, fel sem ismerik, kiki csak magával törődik s örül, hogy

agyon nem gázolják. Az emberár, hol ide, hol amoda csapkod, aszerint, amint innen, vagy onnan szoritja a francia lovasság. Magam is, midőn óriási erőfeszítéssel keresztül furakodni akartam balra a suresnei állomásra, egy lökessel megmozdult az ár, s vitt feltartóztatlanul, dacára minden ellenszegülésnek, vagy félkilométernyi távolságra éppen az ellenkező irányba.

A ragyogó sok fogat láttára kérdém egy mellém ekelt egyenruhás rendőrt:

— Melyik az elnök kocsija?

A rendőr először szuró pillantást vetett reám; nyilván azt nézte, vajjon a „Nyitramegyei Szemle“ tárcairójának álarca alatt nem-e valami anarchista rejtőzik. Mikor azonban gyakorlott szeme meglátta a békés természetű burzsoát, azt válaszolta, hogy az elnök hintaja már vagy 10 perccel ezelőtt haladt erre.

Abból a fellegeket rázó zajos üdvkiáltásból, melynek ilyenkor osztályrészesei az államfők mondjuk Bécsben vagy Berlinben: itt mit sem lehetett hallani. Észre sem vették az uralkodót. Ha nem ismerte fel a párisi nép, az még nagyobb árnyat vet az elnökre. A köztársaság nem teremt olyan tekintélyeket, melyek a népnek is imponálni tudjanak. A nagy tömeg előtt hiába bíborban, nem pedig csupán selyemben kell születnie valakinek, hogy respektusuk legyen. A születés ugyan még nem kizárólagos biztosítéka a tekintélynek, de mindenesetre egyik követelménye.

Feltűnést csupán három óriási omnibusz kocsikeltett, melyek tele voltak legvadabb kiadású Kongó szerezcsennel, kiket a párisi nép szörnyű derűtséggel fogadott; kézzel mutogatva reájuk, mint az élénk franciánál már elkerülhetetlen. Az élénkségekben sok volt a gúnyból, s oly hangulat uralkodott a tömegben, mint miként a falusi gyermekek a betlehemi pásztorok „Kubo“-ját kíséni szokták. De a jó kongó-néger ez nem értették: náluk nyilván nem járnak betlehemi pásztorok, vagy ha igen, úgy hiányzik közöttük a Kubo.

Miután senki sem tudott felvilágosítást adni a szokatlan csoportról, csak a párisi esti lapokból tudtam meg, hogy ezek egy meghódolt közép-afrikai néptörzs képviselői a Kongo folyam partjáról, kiket csak nagy nehezen lehetett rábírní, hogy némi lepedő felét húzzanak ébenfekete tagjaikra. A négerék el voltak ragadtatva a párisi boulevardoktól, csak azt nem tudták felfogni, hogy ezek a világot uraló frankok, hogyan *viselkednek még ruhát is* ilyen forró júliusi hőségben.

Faure elnök ur, hogy legyen miről beszélniök, három szörnyű omnibusz kocsin kivittette a borzas feketéket a bois-de-boulogne-i katonai szemlére s nagy figyelemmel megvendégelte őket, hogy annál jobb benyomással térjenek vissza az egyenlítőhöz. S ha majd egyszer visszatérnek s elmondják a néger mamiának, hogy milyen jó volt a frank fejedelem, azok bizonyára meglepetve kérdik:

— Tehát ettetek is belőle?

Amint kiszabadulhattam a tömegből, azonnal biztosítottam magamnak ülőhelyet, a minduntalan közlekedő párisi körvasuton. Még eleve, mielőtt ez a félmillió nép megindul, mert ha ez egyszer mozogni kezd, akkor egész Franciaország vasuti kocsijait kellene mozgósítani, hogy valamennyit egyszerre beszállítsák.

Estére aztán talpon van egész Páris, mert tűzijátékkal, kivilágítással aztán igazán tudják mulattatni a könnyűvérű népet. A Butte Chaumont és a Montmartre magaslatáról tűzokádó kráterek szórják a párisi pirotechnikusoknál megrendelt látát. Léghajó nagyságu óriási világitó bombák emelkednek fel a légbe, s menydörgéssel határos robbanás között szétpukkadnak, szemkápráztató színes tüzet szórnak az ünneplő Párisra. Mire a tüzeső a földre hull, addigra csak piszkos korom lesz belőle, s a szikla-miriádokból mint egy diadalmas Phoenix emelkedik esendesen magasba

vörös-fehér-kék lángokban két nagybetű: R. F. A szélcsendes időben soká lebeg mozdulatlan, szédítő magasságban, s kápráztatja az ujongó tömeg szeméit, mig nem semmivé lesz. Ez lesz látszólag sorsa a Republique Françaisek is.

A tűzijáték legszebb része a Louvre előtt s a Szajna vizében megy végbe. A folyam alacsony kőpárkányát, melyet máskor könyvzsibárusok árasztanak el, alakilag s tartalmilag egyenlően piszkos nyomtatványakkal, most százezerre rugó emberáradat foglalja el. Elveszélyes tolongás megy itt végbe, s a zsebtolvajok nyilván szebb aratást nem is kívánhatnak, mint a Szajnáknak kikövezett terméketlen partjain a Louvre, mely egymagában akkora, mint egy kisebbszerű városrész: méltóságos komolyságával tüntet.

Az ablakokat ugyan nem világítják ki Párisban sehol, de az épület architektonikus vonalait mint egy ragyogó gyöngyosorok csaknem egy kilométer hosszúságban, égő gázlángok veszik körül, melyek nappali fényt árasztanak a szajnaparti gesztenye fákra. Eközben megkezdődik az elemek harca a Szajna folyamán: tűz és víz élet halálra kell egymással. Tüzes bombák, lángkévek csapnak ki a folyam fenekéről, melyek susterrege hányják két felé a vizet s fehér gőzfelhőket teremtenek annak felületén. A fehér bombák visszaesnek a piszkos víz felszínére, mely mindannyiszor ropogva ellöki magától, s mintegy ruganyos lapda ugrál a piszkos hullámokon. Majd tüzes kigyók, égő tengeri szörnyek bukdácsolnak a habokban s csapkodják a Pont de Neuilly hidoszlopait a százezernyi tömeg örületes frenetikus tapsai között. Szegény emberek, ők azt nem is sejtik, hogy ezt mind ők fogják majd megfizetni.

De ki tudná a párisi tüzmesterek ezen bámulatos, majdnem a hihetetlen-séggel határos találmányait mind elsorolni! — A pièce de resistance egy tengeri hajó felrobbanása volt, mely percekig tartó olyan fűlsiketítő ropogással volt összekötve, mintha egy egész hadtest gyorstüzelest adna a másikra. A szünni nem akaró idegrázó dörgés okádó tüzkrátereivel egészen megfélemlítette a tömeget, s már magam is azt hittem, hogy ez nem lehet program, hanem egy löporraktár szerencsétlen légtörőpülete, melyben a lövegek egymásután robbannak fel. Egy föld-rengésszerű, vizet, földet és ideget megrázó robbanással meg volt a finale. Egy pillanatig halálos csend, s mikor a nép felocsúdva első ijedségéből örületes lármával, minőre csak a párisi képes, ad tetszésének kifejezést, aztán hömpölyögve vonul tova a városháztérre, hol az utcai orgiának soha nem látott jelenete táru a szemlélő elé.

A Hôtel de Ville (városház) előtt elterülő téren több különböző helyen zenepavillonok vannak emelve, melyek körül harsogó bandák mellett óriási tömeg, mintegy 20.000 ember táncol az utca kövezetén. A városháza egész hosszában a Rue de Rivolitól egész a Szajna partjáig, a világ legnagyobb táncterme, kétszételen. Itt nincs bemutatkozás, nincs ceremónia, a nyalka gigerli kackiás szobalánnyal, muakás-zubbony, melyet a francia ruhakivitelés végett egyéb öltözetek fölé ölt, táncol a nagyvilági delnővel, a Théâtre français előkelő csillagai boltos-segéddekkel járják a táncot. Akinek micsoda akad. A buffet-k mind az utca kövezetén vannak kiállítva szabad ég alatt. Itt nincs petrezselyem-áruulás, nincs uatkozás, sőt boldog a hölgy, — már aztán össze-vissza, akár szalon, akár dézsa-hölgy, ha egy öt percnyi pihenőhöz juthat; mert a nemzeti ünnepen egy túrát senkitől sem szabad megtagadni. Ma nincs úr, nincs szolga, ma valamennyien burzsoák egyaránt. Az asztalokon Muscat de Lunelle, Veuve Clicot, Raspail, Absynthe, fagyalt vegyes társasága legjobban jellemzi a közönséget. Mihelyt valaki felkel székéről néhány percnyi táncra, egy pillanat alatt tizen is pályáznak a megüresedett helyre. Res derelictae sunt primi occupantis. Itt aztán hiába minden reklamáció, két szék közül

földre ülhet az ember. A birtokából kizavart tulajdonos aztán nyakon fogja pezsgős üvegét és megy nézni, kit szorítson ki helyéből, éppúgy, mint őt szorították ki az imént.

A Saint-Germain-Auxerrois park hatalmas hársfái alulról fel egész a csücsig sűrűn megrakva narancs-sárga lampionokkal, s úgy néznek ki, mint valami alvilági narancserdő, megterhelve óriási, sohasem látott nagyságú gyümölcsessel. A hol a közlekedés szabadabb, ott ötven-hatvan személy, férfi s nő vegyesen egymásnak kezét nyújtva, egy hosszú fűzérbe, eszeveszett rikkantások között haladnak előre. Grizettek, aszfaltbetyárok, részeg intelligens csöcselék, melynek kitér a tisztességes ember, a hasonfajta pedig hozzácsatlakozik s a széles emberfűzér lesöpri a bulvárokról a járókelőket, a nélkül, hogy a rendőr szólna valamit, mert mai nap az embereknek megbolondulni is szabad.

És ez nem csupán egy helyen, a város különböző terein, minden szélesebb utcán, kint szabad ég alatt ingyen táncol a nép, szolga, ur egyaránt a République Française számlájára késő éjféltáig, mindenütt óriási tömegekben, mindenütt féktelen, a kicsapongással hatásos rakoncátlansággal, minő csak a római császárság utolsó századairól van feljegyezve.

Midőn másnap megnéztem a Notre Dame de Victoires ájtatoskodó népét az oltariszentség előtt, s eszembe jutottak a tegnapi jelenetek, az ember önkénytelen is felsóhajt: — Istenem, hogy képes két ilyen egymástól elütő nép egy városban együtt megélni? X.

Francia és olasz nyelvek

helybeli oktatására

ajánlkozik egy született olasz nő, ki Marseilleben 7 évet töltött és így a francia nyelvet is tökéletesen bírja. — Cim a kiadóhivatalban.

Bérbirtok

150-200 magy. holdas,
azonnal átvételre kerestetik.

Szíves ajánlatok alulírott címére keretnek:

Deák János, Nyitrán.

Fűszerkereskedő- TANONCNAK

felfogadtatik egy jó házból való fiu privigyei kereskedésbe. — Cim a kiadóhivatalban.

HIRDETMÉNYEK

a
„Nyitramegyei Szemle“
részére

jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban,

Nyitrán, Papnevelde-utca 9. sz.

A női szépség

fentartására és emelésére a legkiválóbb szer:

Cornélia-arckenőcs

(törvény által védve).

mely az arenak üde, meglepően tiszta fiatalos színt kölcsönöz, a mit **semmi más szerrel elérni nem lehet**, kitűnő szer: májfoltok, szeplők, pattanások, pörsenések (mitesser), túlvörös arc és a bőr minden tisztatlansága ellen, a sárga vagy barna arcbőrt vakító fehérré teszi. 6-8

Egy kis tégely ára 1 korona. — Egy nagy tégely ára 2 korona. — Ezen közkedvelt szer kapható:

LESZKOVÁCZ MILETA

„KORONA“ című gyógyszerárában

Ó-Verbáson (Bácska), 150.

Postai megrendeléseknél finom pouderek, szappanok és illatszerek hozzásomagolásra ajánlatnak

== Vizonteladók kerestetnek ==

Főraktárak Budapest: Török József gyógyszerárában, Király-utca 12. és dr. Egger Leo gyógyszerárában

Váci-körút 17. sz.

Egyházi és egyleti zászlók

Kitűntetve:

Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitűntetve:

Deés 1879. — Budapest 1885., 1896.

Magyarország legrégebbi egyházi szerek és zászlók gyára

Oberbauer Alajos utóda

József főherceg és Klotild főhercegné asszony ó császári és királyi fensegeinek udvari szállítója

BUDAPEST, Váci-utca 14-ik szám.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyait

a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

== MISERUHA KAT, ==
Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat.

Egyházi és társulati lobogók.

Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillarokat, ciborium és kelyheket.

Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat.

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany, ezüst és selyemhímzésekben, valamint hímzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök. 7-52.

Műhímezés

Szőlőtrágya-kompozíciót

és szőlők alá való **mindennemű műtrágyákat** elismert kitűnő minőségben ajánl

A „HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, Váci-körút 21.

Részletes utasításokat kívánatra ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.